

Vergaderjaar 2009–2010

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

Nr. 64

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE- LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2010

Hierbij bied ik u het rapport «Handhaving elektronica-afval 2009, milieustraten en handelaren» aan.¹ Het rapport is gemaakt door de VROM-Inspectie (VI).

Sinds 2004 heeft de VI meerdere projecten uitgevoerd naar de export van elektronica-afval. Hieruit bleek dat veel afgedankte apparaten in strijd met de EG-Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) illegaal geëxporteerd worden naar niet-Oeso landen.

Naar aanleiding van de VI-nazorgactie elektronica-afval 2008² werd vastgesteld dat handhavingacties nodig blijven om het nalevingniveau verder te verhogen, o.a. middels een ketenaanpak.

In 2009 is hieraan invulling gegeven door een nieuw handhavingproject. Naar aanleiding van signalen over het vermarkten van elektronica-afval door milieustraten (containerparken, afvalbrengrstations, etc.) dan wel het weglekken van elektronica-afval bij milieustraten naar niet gecontracteerde verwerkers van de producentencollectieven (NVMP), zijn in de periode mei tot en met september 2009 achttien milieustraten gecontroleerd. Daarnaast is gericht gecontroleerd bij handelaren in deze keten. In de periode juni tot oktober 2009 zijn twintig handelaren in elektronica-afval geïnspecteerd, onder andere door bij geconstateerde overtredingen bij controles in de havens nadrukkelijk op zoek te gaan naar de oorspronkelijke ontdoeners van dit afval.

De twee hoofddoelen van dit project zijn: inzicht te verkrijgen in de inname en afgifte van elektronica-afval door milieustraten en het controleren van en optreden tegen illegale handelaren, om de illegale stroom elektronica-afval naar exporteurs te verkleinen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Aangeboden aan de Tweede Kamer bij brief d.d. 18 november 2009, kamerstuk 30 872, nr. 48

Bevindingen

Milieustraten

Er zijn bij de afgifte van elektronica-afval door milieustraten geen overtredingen geconstateerd.

Er is weinig registratie van inname van elektronica-afval door milieustraten. De inname van elektronica-afval op bedrijfsniveau wordt maar sporadisch geregistreerd. Hierdoor is bij controle van zakelijke ontdoeners eerder in de keten lastig aan te tonen dat afgedankte apparaten goed worden afgegeven.

Tweederde van de onderzochte milieustraten gaf (een deel van) het elektronica-afval af aan andere partijen dan de producentencollectieven (NVMP). Zeker de helft (negen) van de onderzochte milieustraten heeft inkomsten door de afgifte van elektronica-afval aan andere partijen dan de producentencollectieven.

De colleges van B&W in de onderzochte gemeenten waren niet of nauwelijks betrokken bij de afweging tot vermarkten van het elektronica-afval en de verdiensten ervan. Dit lijkt veranderd sinds in mei 2009 een akkoord gesloten is tussen de NVMP en de NVRD. De VNG heeft in oktober 2009 dit akkoord met positief advies aan haar leden voorgelegd. Inmiddels geven vrijwel alle milieustraten alle ingezamelde consumenten-elektronica af aan producentencollectieven NVMP en ICT-Milieu.

Soms wordt vrijwel al het elektronica-afval aan een kringloopwinkel afgegeven. Er zijn kringloopbedrijven die zeer grote hoeveelheden elektronisch afval ontvangen, groter dan ze zelf in de lokale winkel kunnen verkopen.

Handelaren

Bij de helft van de handelaren in afgedankte elektronische apparatuur zijn overtredingen geconstateerd.

Het is moeilijk «zware» overtredingen (uitvoer of wederverkoop van elektronica-afval) vast te stellen. Dit komt omdat het afvalkarakter van elektronica op één plek in de keten achteraf moeilijk te bewijzen is en omdat de intenties van de eigenaar met aangetroffen elektronica-afval niet altijd duidelijk zijn. Door het gebrek aan registratieverplichtingen is het controleren op de afgifte van elektronica-afval zeer beperkt mogelijk. *Terug naar de bron* onderzoeken waarbij vanuit concrete EVOA overtredingen in de havens wordt teruggezocht naar de oorspronkelijke ontdoeners van elektronica-afval zijn succesvol. Tegen vier grote handelaren in elektronica-afval en drie grootwinkelbedrijven is strafrechtelijk opgetreden. De drie grootwinkelbedrijven hebben de illegale afgifte gestaakt. Daarnaast heeft de informatie uit dit project geleid tot de start van enkele strafrechtelijke onderzoeken.

In een aantal gevallen is vastgesteld dat handelaren in tweedehands elektr(on)ische apparaten hun niet repareerbaar elektronica-afval afgeven aan kringloopwinkels.

Aanbevelingen

In het rapport zijn een aantal aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen gericht aan de gemeenten en VNG zijn door de VI opgepakt. Zo is dit rapport aangeboden aan de VNG en de NVRD en is met de NVRD afgesproken dat zij de bevindingen en aanbevelingen in het rapport via haar communicatiekanalen onder de aandacht van de milieustraten zal brengen.

Aanbevelingen aangaande registratieverplichtingen, afgiftebonnen en afgifteplicht zijn besproken met vertegenwoordigers van de afdeling Afval

& Ketens. De afgifteverplichting is ingebracht bij de wijziging van de Europese richtlijn WEEE.

Er zijn in overleg met het openbaar ministerie reeds enkele strafrechtelijke onderzoeken gestart en er is contact met het LOM over ketenprojecten.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. C. Huizinga-Heringa